

A 1877/tillväxt

Käsittelijä Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
jäsenehdotusta
pohjoismaisista toimista koirien salakuljetuksen estämiseksi

Ehdotus

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että pohjoismaiset koirien tunnistusrekisterit yhdenmukaistetaan niiden yhteiskäytön mahdollistamiseksi.

että pyritään poistamaan Venäjä EU:n asetuksen nro 576/2013 artiklassa 13 olevien alueiden ja kolmansien maiden luettelosta.

että vahvistetaan Norjan mallin mukaan rajatestauksen perusteita, esimerkiksi raivotaudin vasta-aineiden testaamista varten kaupallisiksi eläimiksi luokiteltujen koiranpentujen tuonnin yhteydessä.

Taustaa

Koirien kysyntä on kasvanut räjähdysmäisesti koronapandemian aikana. Monien mielestä koira lievittää yksinäisyyttä ja etätyöskentely kotona helpottaa koiran pitämistä.

Kysynnän suuri kasvu on johtanut siihen, että pentuja joutuu jonottamaan pitkään rekisteröityneiltä ja asianmukaisesti toimivilta kasvattajilta.

Tilannetta hyödyntävät häikäilemättömät rikollisliigat, jotka tuovat Pohjoismaihin koiria tehdasmaisilta kasvatusfarmeilta, joissa eläinten olot ovat huonot. Eläimet myydään internetin myyntipalstoilla suurella voitolla. Isot mainosalustat, kuten Facebook ja Blocket, käyvät epätasaista taistelua hämäräperäisiä ilmoituksia vastaan. Vähemmän tunnontarkeilla mainosalustoilla on joukoittain Google-kääntäjällä käännettyjä toistensa kaltaisia ilmoituksia, joissa tarjotaan koiranpentuja hyvin halvalla. Samat liigat ja logistiset verkostot myyvät myös huumeita, väärennettyä henkilöpapereita ja harjoittavat ihmiskauppaa.

Pennut syntyvät niin kutsutuissa pentutehtaissa, joissa olot ovat hyvin huonot ja epähygieeniset. Monet pennuista altistuvat lyhyen tehdaskasvuaikan kuluessa sairauksille ja stressille, ennen kuin ne salakuljetetaan Pohjoismaihin surkeissa olosuhteissa. On tavallista, että pentujen jalat teipataan yhteen ja kuonot kiinni matkan ajaksi, jottei niitä havaittaisi rajanylityspaikoilla. Moni pennuista kuolee matkan aikana.

Salakuljetus on eläinsuojelun näkökulmasta ja eettisesti kaikin tavoin tuomittavaa. Lisäksi tuontikoirat ovat vakava terveysuhka ihmisille. Raivotauti, loiset ja moniresistentit bakteerit ovat zoonooseja, jotka voivat kulkeutua salakuljetettujen eläinten mukana maihimme pysyvästi.

Pentuja tuodaan paljon myös laillisesti mutta väärennetyillä asiakirjoilla. Ruotsin tulliviraston mukaan Ruotsiin tulee päivittäin 30–50 pentua näennäisen laillisesti.

Traagista pentukauppaa voidaan näissä oloissa torjua tiukennetulla kansallisella lainsäädännöllä ja ostajille suunnattavilla tehostetuilla tiedotuskampanjoilla. Pohjoismaat voivat kuitenkin ryhtyä myös yhteistyöhön tehostaakseen salakuljettamisen vastaista taistelua.

Yksi keino on eri Pohjoismaiden kansallisten koirarekisterien yhteiskäytön mahdollistaminen. Pohjoismaiden tulisi pyrkiä siihen ja pyrkiä saamaan yhä useammat Euroopan maat mukaan.

Kaupallisiksi eläimiksi katsotaan maahantuonnin yhteydessä kaikki yli viiden eläimen ryhmät. Silloin ei ole kyse omistajien maahan tuomista omista eläimistä, vaan eläimistä, jotka on tarkoitus toimittaa eteenpäin. EU:lla on säädökset vaatimuksista, jotka koskevat näin maahantuotuja eläimiä. Komission täytäntöönpanoasetuksessa [577/2013](#) on luettelo kolmansiasta maista, joista eläimiä voidaan tuoda asiamukaisilla asiakirjoilla varustettuina Pohjoismaihin. Luettelossa on mukana myös Venäjä, jota esimerkiksi Ruotsin valtion eläinlääketieteen laitos (Statens veterinärmedicinska anstalt) pitää korkean riskin maana. Venäjä on poistettava luettelosta.

Pohjoismaiden on myös yhdessä vahvistettava vasta-ainetestauksen perusteita, niin että esimerkiksi raivotautitestaukset sallitaan. Norja on ETA-maan asemastaan huolimatta päässyt pisimmälle, mitä tulee myös EU-tuontia koskevaan eläinten testausoikeuteen. Myös muiden Pohjoismaiden on vahvistettava mahdollisuutta testaamiseen satunnaisten pistokokeiden lisäksi. Kun vasta-aineet puuttuvat, vaikka asiakirjat niistä todistavat, korruptoituneet eläinlääkärit voidaan paljastaa ja ilmiantaa omien maidensa eläinlääkärijärjestöille.

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta päätti 29. kesäkuuta 2021 pitämässään kokouksessa lähettää lausunnonle keskiryhmän ehdotuksen koirien salakuljetuksesta ja antoi sihteeristölle tehtäväksi toimittaa lausuntopyyntö 19. heinäkuuta 2021 kansallisille valtuuskunnille toimitettavaksi edelleen maiden relevanteille kansallisille viranomaisille ja järjestöille.

Lausunnot on saatu seuraavilta kahdeksaltatoista viranomaiselta ja järjestöltä eri Pohjoismaista:

Ruotsi: Tullilaitos, Poliisi, maatalousvirasto, valtion eläinlääketieteellinen laitos, Ruotsin eläinlääkäriliitto, Ruotsin maatalousyliopisto, Ruotsin kennelliitto, Ruotsin eläinsuojeluyhdistys

Norja: Maatalous- ja ruokaministeriö

Suomi: Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Tulli/valvontaosasto, Verohallinto / esikunta- ja oikeusyksikkö, maa- ja metsätalousministeriö, Poliisi

Tanska: Veroministeriö, elintarvike-, maatalous- ja kalastusministeriö, Tanskan eläinlääkäriyhdistys

Islanti: Islannin elintarvike- ja eläinlääkintävirasto MAST

Seuraavassa on kooste viranomaisten ja järjestöjen ehdotuksista.

1. Ehdotus siitä, että Pohjoismaat saattavat kansalliset koirarekisterinsä yhteiskäyttöön.

Yksitoista lausunnonantajaa kannattaa ehdotusta, kahdeksan viittaa vastauksessaan EU:hun. Näistä kahdeksasta neljä on suhtautunut jäsen ehdotukseen myönteisesti ja yksi kielteisesti. Muut neljä viranomaista/järjestöä ovat suhtautuneet ehdotukseen kielteisesti tai eivät ole ottaneet siihen lainkaan kantaa odottaessaan kansallisten selvitysten tuloksia.

Vastauksista voidaan päätellä, että enemmistö suhtautuu ehdotukseen myönteisesti mutta katsoo, että EU:n on oltava mukana kansallisten rekisterien yhteiskäytössä.

2. Ehdotus siitä, että pyritään yhdessä aktiivisesti komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 577/2013 mukaisesti poistamaan Venäjä niiden EU:n ulkopuolisten alueiden ja kolmansien maiden luettelosta, joista eläimiä asianmukaisin paperein saa tuoda Pohjoismaihin.

Kaksitoista viranomaista/järjestöä on suhtautunut ehdotukseen myönteisesti ja kolme on siirtänyt vastauksen antamisen toiselle kansalliselle viranomaiselle. Nämä viranomaiset ovat suhtautuneet jäsen ehdotukseen myönteisesti.

Vastauksista voidaan päätellä, että suuri enemmistö kannattaa keskiryhmän ehdotusta.

3. Ehdotus siitä, että muut Pohjoismaat Norjan mallista inspiroituneina vahvistavat mahdollisuuksia sairauksien, esimerkiksi raivotaudin, vasta-aineiden testaamiseksi. Siten tunnustetaan sekä ne koirat, joilla on väärennetyt asiakirjat että ne eläinlääkärit, jotka ovat myöntäneet asiakirjat.

Viisitoista viranomaista/järjestöä on suhtautunut ehdotukseen myönteisesti. Yksi viranomaisviittaa EU:hun, yksi ei ole vastannut ja yksi viittaa toiseen viranomaiseen.

Vastauksista voidaan päätellä, että suuri enemmistö kannattaa keskiryhmän ehdotusta.

Huomattakoon, että vaikka lausunnonantajia on useita, lausunnot jakautuvat maittain epätasaisesti, ja siksi voi olla jossain määrin epävarmaa, tarjoavatko vastaukset pohjoismaisen näkemyksen jäsenehdotuksesta.

Valiokunnan näkemykset

Koirien salakuljetus on ongelma, joka on noussut esiin, kun koirien kysyntä on kasvanut koronapandemian aikana, mikä on tuonut rekisteröityneille ja asianmukaisesti toimiville kasvattajille pitkät jonot. Tilannetta ovat hyödyntäneet rikollisliigat, jotka ovat vastanneet kysyntään tuomalla Pohjoismaihin koiria tehdasmaisilta kasvatusfarmeilta. Eläimet on myyty internetin myyntipalstoilla suurella voitolla. Valiokunta piti jäsenehdotusta ajankohtaisena ja tärkeänä ja päätti 29. kesäkuuta 2021 pitämässään kokouksessa lähettää sen lausuntokierrokselle Pohjoismaihin.

Vastauksia saatiin kahdeksantoista, eikä useimmissa esitetty minkäänlaisia huomautuksia, mutta muutamassa ehdotukseen suhtauduttiin epäröiden tai torjuvasti. Epäröivät lausunnonantajat haluavat odottaa kansallisten selvitysten tuloksia tai viittavat vastauksissaan muihin kansallisiin viranomaisiin tai EU:hun.

Vastaukset ovat jakautuneet epätasaisesti maittain, mutta useimmissa jäsenehdotukseen suhtaudutaan myönteisesti. Asia on ajankohtainen ja erittäin tärkeä torjuttaessa häikäilemätöntä hengenvaarallista rikollisuutta, jota harjoittavat samat liigat ja verkostot, jotka käyvät kauppaa huumeilla, väärennetyillä henkilötodistuksilla ja ihmisillä. Valiokunta asettuu siksi kannattamaan keskiryhmän ehdotusta.

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

- että Pohjoismaat saattavat kansalliset koirarekisterinsä yhteiskäyttöön.
- että pyritään yhdessä aktiivisesti komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 577/2013 mukaisesti poistamaan Venäjä niiden EU:n ulkopuolisten alueiden ja kolmansien maiden luettelosta, joista eläimiä asianmukaisin paperein saa tuoda Pohjoismaihin.

- että muut Pohjoismaat Norjan mallista inspiroituneina vahvistavat mahdollisuuksia sairauksien, esimerkiksi raivotaudin, vasta-aineiden testaamiseksi. Siten tunnustetaan sekä ne koirat, joilla on väärennetyt asiakirjat, että ne eläinlääkärit, jotka ovat myöntäneet asiakirjat.

Pohjolassa 25. tammikuuta 2022

Anders Eriksson (ÅF)

Anna Vikström (S)

Ann-Christine Utterstedt (SD)

Arman Teimouri (L)

Freddy André Øvstegård (SV)

Gisle Meininger Saudland (FrP)

Jaspur Langgaard (sb)

Joakim Strand (rkp.)

Johan Kvarnström (sd.)

Karianne B. Bråthen (A)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Liv Kari Eskeland (H)

Maria Stockhaus (M)

Orri Páll Jóhannsson (NGV)

Pål Jonson (M)

Stein Erik Lauvås (A)

Vilhelm Junnila (ps.)

Åsa Karlsson (S)